

תמונת מצב בעזה מאת המתאם ההומניטרי

15 בינואר 2009, נכון לשעה 19:00

"הצלב האדום אינו מצליח לתאם את פינוי הפצועים. ממש מחוץ לבית החולים של הסהר האדום הצלב האדום מוטלים אנשים המדממים למוות. אנחנו לא מצליחים לגשת אליהם משום שהישראלים יורים עלינו" (חובש פלסטיני).

"היום הופגז שוב מתחם האו"ם בעזה. הבהרתי את מחאתי החריפה ואת זעמי בפני שר הביטחון ושרת החוץ...הגיע הזמן שהאלימות תיפסק ושנחנו נשנה את הדינמיקה בעזה באופן יסודי" (מזכ"ל האו"ם באן קי מון).

במהלך ה-15 בינואר התנהלו חילופי האש הכבדים ביותר נכון לעכשיו, בעוד כוחות קרקעיים ישראלים התקדמו לעומק האזורים המאוכלסים, במיוחד בעיר עזה, שבה מתגוררים כחצי מיליון תושבים. מאז בוקרו של ה-15 בינואר, הופגזה רצועת עזה ללא הפסקה, ובהפגזות נפגעו כמה בניינים, בין היתר המתחם הראשי של אונר"א בעיר עזה ושלושה בתי חולים.

מספר רב של אזרחים נותרו לכודים בבתיהם בעוד אלפים רחבים חוסים בבתי משפחות מארחות ובמקלטי החירום של אונר"א. ברצועת עזה אין מרחבים בטוחים או מקלטים ממוגנים מפני הפצצות, והגבולות סגורים. ביטחון אנשי הצוות הרפואי והגישה למתקנים רפואיים נותרה קשה ביותר.

בעקבות מצור בן שנה וחצי וכמעט שלושה שבועות של הפגזות מרוכזות מהיבשה, האוויר והים, ברצועת עזה מתרחש כעת משבר הומניטרי הרסני. מניין ההרוגים תופח במהירות, נזק נרחב נגרם לתשתיות הציבוריות ולבתים ושירותי המים, התברואה והחשמל מתפקדים בקושי. אספקת מוצרים בסיסיים כמו מזון, גז, בישול, מים ודלק מתמעטת ואוזלת, והוקשי שבהשגת מוצרים אלה גובר. הילדים, המהווים 56 אחוזים מאוכלוסיית עזה, ממשיכים לשאת בעול האלימות ושיעורם בקרב מניין ההרוגים והפצועים קשה הינו משמעותי.

הגנה על אזרחים

הצבא הישראלי נוכח בצפון רצועת עזה, במזרחה ובאזורי הגבול ברפיח. הפצצות מן האוויר, הפגזות ארטילריות וירי מספינות חיל הים נמשכו במהלך ה-14 בינואר, במיוחד לעבר השכונות זייתון ותופאח, מזרח הרצועה ולעבר פרברים אחרים של העיר עזה. בית הספר הפרטי אל-ארקם שבעיר עזה הופגז, כמו גם בית הקברות שייח רדוואן, וקברים רבים נהרסו.

הקרבות התעצמו בבוקר ה-15 בינואר, בעוד כוחות צה"ל התקדמו לעומק העיר עזה מכל צדדיה. בנייני מגורים, רבי קומות, שלושה בתי חולים ומתחם אונר"א היו בין הבניינים שנפגעו. נכון ל-14 בינואר, אונר"א נותן מחסה ל-39,669 פלסטינים עקורים ב-41 מקלטי חירום ברצועה, רובם בנפת העיר עזה (17 מקלטים בהם שוהים 13,884 עקורים), ובצפון הרצועה (13 מקלטים בהם שוהים 16,282 עקורים).

מתקנים רפואיים

בית החולים אל-וואפא שממזרח לעיר עזה (בית החולים השיקומי היחיד ברצועה), בית החולים אל-פתאא' במערב העיר עזה ובית החולים אל קודס ספגו פגיעות ישירות על-ידי הצבא הישראלי. אמבולנס אחד של בית החולים אל-פתאא' ושני אמבולנסים של בית החולים אל-קודס נפגעו. סמוך לשעה 05:30, כ-500 מתושבי תל אל-האוה ביקשו מקלט בבית החולים אל קודס של הצלב האדום. סמוך לשעה 10:30 פגזים פגעו בבניין המנהלה וגרמו נזק לקומה השנייה של בית החולים. במקום פרצה דליקה שסיכנה את החולים, הצוות והעקורים שמצאו מחסה בבית החולים. השריפה כובתה בסופו של דבר סמוך לשעה 14:00. שעה שאנשים עזבו את בית החולים, דווח על הרוג וארבעה פצועים בשל לחימה באזור. סמוך לשעה 18:00, פונו 500 העקורים למקלט חירום של אונר"א.

המתחם הראשי של אונר"א

סמוך לשעה 10:00, פגזים ישראלים פגעו במתחם הראשי של אונר"א בעזה ופצעו שלושה אנשים. הפגזים גרמו לשריפה שהשמידה סדנה ואת המחסן המרכזי שבו אוחסנו מאות טונות של אספקה הומניטרית, ובכלל זה מזון ותרופות והאספקה שהיתה אמורה להיות מסופקת היום, ה-15 בינואר. קרוב ל-700 פלסטינים חסו במקלט בזמן התקרית והם פונו בסופו של דבר למקלט חירום סמוך.

בניין התקשורת

סמוך לשעה 09:00 ב-15 בינואר, בעקבות התעצמות ההפגזות על השכונה, עיתונאים השוהים בעיר עזה ביקשו מחסה במגדל אל-שורוק, בו נמצאים המשרדים הראשיים והאולפנים של כלי תקשורת מקומיים ובינלאומיים שונים. למרות ההבטחות והערבוביות שניתנו על ידי הצבא הישראלי שהבניין איננו מהווה מטרה [להתקפה צבאית], פגע טיל בבניין בו 13 הקומות בסביבות השעה 11:15. שני עיתונאים מהטלוויזיה של אבו דאבי ניפצעו. הפיצוץ גרם לדליקה ששיבשה את ציוד השידור של אמצעי התקשורת.

ניפגעים

משרד הבריאות הפלסטיני (MOH) דיווח נכון לשעה 16:00 ב-15 בינואר על 1,086 פלסטינים הרוגים, מתוכם 346 ילדים ו-79 נשים. מספר הפצועים עמד על 4,900, מתוכם 1,709 ילדים ו-724 נשים. הסכנה הנשקפת לצוותים הרפואיים, לצד הקשיים שבחילוץ פצועים מהריסות בניינים, מקשה על פעולות החילוץ ועל הערכת מספר הנפגעים, ובכלל זה על קביעת מספר הנפגעים בקרב גברים פלסטינים אזרחים.

משעה 16:00 ב-14 בינואר ועד השעה 15:00 ב-15 בינואר, נהרגו 73 פלסטינים, מתוכם 24 ילדים; 340 בני אדם ניפצעו, מתוכם 190 ילדים.

מ-27 בדצמבר נהרגו 9 חיילים ישראלים. חמושין פלסטינים ממשיכים לירות טילים ופצצות מרגמה מהרצועה לעבר שטח ישראל. בתקופה המקבילה עמד מספר הניפגעים בקרב האזרחים הישראלים עומד על 4 הרוגים ו-78 פצועים, וזאת לפי נתוני מגם דוד אדום, נכון ל-15 בינואר.

מניין הנפגעים של OCHA אינו כולל את נפגעי ההלם והחרדה בקרב הפלסטינים והישראלים.

צרכים בעדיפות עליונה

הפסקת אש: למרות שכל מנגנון המאפשר הגשת סיוע הומניטרי הינו צעד חיובי ומבורך, הרי, שרק הפסקת אש מיידית ומלאה יהיה בכוחה לאפשר טיפול במשבר ההומניטרי החמור ובמשבר ביכולת ההגנה על אזרחים, עימם מתמודדים תושבי רצועת עזה.

הגנה על אזרחים: אזרחים, ובמיוחד ילדים המהווים 56 אחוזים מאוכלוסית עזה, משלמים את מחיר האלימות. בתור אחד האזורים הצפופים ביותר בעולם, אזרחים נוספים נתונים בסכנת פגיעה או מוות ככל שהעימות ממשיך. על הצדדים השונים בעימות לעמוד בנורמות שקובע החוק ההומניטרי הבינלאומי (IHL), ובעיקר עיקרון ההבחנה ועיקרון המידתיות.

גישת אמבולנסים וצוותי חילוץ: מספר לא ידוע של הרוגים, פצועים ולכודים נותרו קבורים בין הריסות הבתים שהופגזו ובאזורים בהם נמשכת האלימות. בשל התקפות על אמבולנסים, הצוות הרפואי חושש מלהגיע לאזורים אלה. פינוי הפצועים ומעבר בטוח לאמבולנסים ולצוותים הרפואיים הינם עקרונות מהותיים של המשפט ההומניטרי הבינלאומי ויש לקיימם בכל זמן. עניין זה כולל מעבר בטוח לפינוי פצועים דרך מעבר רפיח.